

В. С. Бабенко

доктор філософії з журналістики (PhD)
старший викладач кафедри журналістики
e-mail: vit.s.babenko@gmail.com, ORCID: 0000-0001-7772-7425
Університет митної справи та фінансів
вул. Володимира Вернадського, 2/4, м. Дніпро, Україна, 49000

КОНЦЕПТ «УКРАЇНСЬКА КОРУПЦІЯ» ЯК МАСМЕДІЙНИЙ МІФ ТА СКЛАДОВА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ

Мета дослідження – визначити головні наративи, що впливають на формування та поширення концепту «українська корупція» в світовій медіареальності.

Методологія дослідження. Із застосуванням методу систематизації джерел відкритих даних окреслено провідні наративи, що супроводжують масмедійний концепт «українська корупція». Метод спостереження дозволив сформулювати гіпотезу про інвазивні впливи на масову свідомість у формуванні переконань щодо корумпованості українського суспільства і владних еліт. Метод індукції надав можливість перевірити кореляцію цієї гіпотези із вже проведеними дослідженнями й обґрунтувати її. Важливими у роботі також є метод інтерпретації.

Результати. Тема корупції в Україні входить до переліку найбільш поширених як у вітчизняних, так і західних медіа. Висвітлення інформаційних приводів, що стоять за нею, підживлюється рядом об'єктивних причин. Центральне місце серед них визначають матеріали, що звертаються до процесів становлення України як демократичної держави. Разом з тим дослідники фіксують штучне тиражування недостовірних повідомлень про українську корупцію, мета яких – деморалізувати українське суспільство та знизити рівень довіри до нього в західних партнерів. Окрім впливу російської пропаганди на концептуалізацію уявлення про українську корупцію впливає оптика «цивілізаційної вищості» Західного світу, що вибудовує уявну ієрархію прогресивності держав.

Новизна. У статті вперше здійснено спробу об'єднати широке поле наративних впливів, що формують концепт «українська корупція» в інформаційному просторі.

Практичне значення. Результати дослідження становлять інтерес для студентів, що вивчають дисципліни, пов'язані із медіакритикою, історією інформаційних війн, дотриманням журналістських стандартів у роботі. Окремі висновки розширюють предметне поле аналізу з постколоніальної проблематики та медіаігієни й можуть сприяти напрацюванню конкретних порад журналістам-практикам.

Ключові слова: українська корупція, війна Росії проти України, пропаганда, інформаційна війна, маніпулювання, інформаційна безпека, національні інтереси, інформаційний простір.

I. Вступ

Одним з наріжних каменів включення України у світові політичні та економічні процеси є теза про корумпованість українського суспільства і його владних еліт. Крім того, корупція позначається на ефективності протидії збройній агресії Російської Федерації. Серед іншого на цьому акцентують увагу результати дослідження «Корупція в Україні 2023: розуміння, сприйняття, поширеність», презентоване Національним агентством з питань запобігання корупції. На підставі нього масмедіа поширювали матеріали із заголовками штибу «В Україні другою найбільшою проблемою після війни є корупція». А в квітні 2024 р. на замовлення Національної суспільної телерадіокомпанії України агенція Info Sapiens провела онлайн-опитування. За результатами опрацьованих відповідей встановлено: 63% респондентів вважають, що в Україні за час повномасштабного вторгнення РФ зріс рівень корупції.

Дев'ятого травня 2024 р. на сайті німецької міжнародної телевізійної служби новин Tagesschau опублікували заяву Міністра юстиції Німеччини Марко Бушмана про те, що питання корупції є потрійною проблемою для України. Слова посадовця містили емоційно дражливі формулювання на кшталт «кожен євро, який втрачається на корупції замість того, щоб йти на спорядження солдатів, послаблює захист України від російської агресії». Також пролунали заяви про високий рівень корупції, що заважає євроінтеграції, та ризик корупційного використання коштів, які в майбутньому спрямують на відновлення країни після війни. Ці міркування міністра без належного критичного супроводу поширила низка українських масмедіа.

На платформі Youtube 24 серпня 2023 р. вийшло інтерв'ю Оксани Забужко для «Радіо Свободи». Відповідаючи на запитання журналістки про значення перемоги у процесах євроінтеграції, письменниця висловила думку, що перемога України у війні з РФ дозволить українцям побачити, які проблеми є саме українськими, а які привнесені історичним ворогом і інсталювані в суспільно-політичне життя. Це судження мотивує до наукової рефлексії про те, наскільки масштабування в інформаційному просторі проблеми корупції в Україні пов'язане із стратегіями інформаційної війни та іншими зовнішніми факторами впливу. Для цього маємо розглянути формулювання «українська корупція» як масмедійний концепт, що відповідає різним наративним стратегіям.

Як реальна суспільна проблема українська корупція постає в спільній праці В. Мужичка та М. Чаплака, що аналізує інструментарій фейків у повномасштабній війні РФ проти України. Дослідники підкреслюють, що корупція в соціальних інституціях підживлює випадки сепаратизму [11]. С. Віднянський та А. Мартинов пропонують ідею періодизації відносин України та Європейського Союзу у п'яти етапах, що беруть свій відлік від проголошення Україною незалежності у 1991 р. та позначаються на риториці в масмедіа. На думку науковців, такі явища, як корупція, тіньова економіка та придушення свободи, увиразнюють третій період – 1999–2004 рр. і зумовлюють негативні оцінки українських реалій західними партнерами [4, с. 39]. Розглядаючи наративний супровід до концепту «батьківщина» в українських медіатекстах, Ю. Письменна бере до уваги, що корупція та олігархат перебувають у бінарній опозиції до таких явищ, як патріотизм та героїзм [12, с. 102].

У збірці публіцистики «Найдовша подорож» О. Забужко розглядає розквіт корупції в Україні з приходом до влади Віктора Януковича у 2010 р. й означає його одним з проявів гібридної війни РФ. Стратегія такого інвазивного впливу, на думку авторки, втілювалася в комплексних сценаріях дестабілізації політичної системи, економіки, безпекових протоколів, упровадження русифікації тощо [6, с. 107–108]. У грудні 2021 р. уряд США опублікував свою стратегію протидії корупції, де було надано визначення поняттю стратегічної корупції. Під ним розуміють зумисне використання авторитарними урядами хабарництва як зброї у своїй зовнішній політиці [21, с. 6–8]. Аналізуючи цю концепцію для GAB (Глобального антикорупційного блогу), Х. Аван зазначає: «Протягом двох десятиліть, що передували повномасштабному вторгненню Росії у 2022 р., Росія застосовувала широкий спектр корупційних заходів, щоб вплинути на українську політику, включно з продажем величезної кількості викопного палива за зниженими цінами, щоб підкупити проросійських українських олігархів і створити політичний клас, пов'язаний з інтересами Кремля» [17].

Здебільшого концепт «українська корупція» згадують як одну з багатьох проблем, яким надає викривленого значення дезінформація РФ. Зокрема, С. Вовк описує такий перелік переконань, що російська пропаганда навіює на своїх громадян: в Україні після 2014 р. триває громадянська війна, політична криза, економічна нестабільність та корупція у владних структурах [5, с. 14]. Група авторів з Харківського національного університету Повітряних Сил ім. І. Кожедуба проаналізувала особливості проведення російської пропагандистської кампанії у 2023 р. Серед іншого визначено, що причину зриву контрнаступу ЗСУ російські фейки подавали як прояв корупції у вищих ешелонах влади та Міністерства оборони України [14, с. 117].

Як центральна тема аналізу російської пропаганди концепт «українська корупція» постає в дослідженні «Виявлення та аналіз російських інформаційних загроз на тему корупції в українському просторі», що проводив Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки у період з 1 липня по 31 грудня 2023 р. За підсумками у звіті дослідження йдеться: «Серед джерел, які писали про корупцію в Україні, було виявлено 418 ресурсів, які раніше вже були задіяні в інформаційних операціях, а також 462 джерела, афілійованих із Росією». За наведеними підрахунками, тема корупції вживається в середньому раз на 2 дні у спробах деструктивного навіювання на українське суспільство [3].

Намагаючись збагнути причини неефективності прокремлівської пропаганди в Україні, А. Ерліх та К. Гарнер зазначають, що економічна проблематика в масмедіа країн з історією неефективного управління є простором для дієвого поширення дезінформації. Свої міркування дослідники резюмують таким чином: «Громадяни можуть бути вразливими до історій, які принижують національну економіку, оскільки вони звикли чути правдиві історії про безгосподарність і корупцію» [18, с. 9].

Нижче стаття буде проілюстрована даними наукових розвідок щодо впливів російської пропаганди на США та країни ЄС із використанням концепту «українська корупція» задля зниження військової допомоги Україні. Особливої уваги заслуговує праця, що розглядає поширення цього концепту в культивуванні українофобних настроїв до біженців. Це дослідження формування образу українських мігранток, у якому І. Тичина та Г. Байчук звертаються до антиукраїнських наративів у польському публічному просторі. Серед іншого це розповсюдження заяв про те, що поява в Польщі великої української громади стане каталізатором корупційних відносин у місцевого населення [16, с. 371].

II. Постановка завдання та мети дослідження

Мета дослідження – визначити головні наративи, що впливають на формування та поширення концепту «українська корупція» в світовій медіареальності.

Із застосуванням методу систематизації джерел відкритих даних окреслено провідні наративи, що супроводжують масмедійний концепт «українська корупція». Метод спостереження надав змогу сформулювати гіпотезу про інвазивні впливи на масову свідомість у формуванні переконань щодо корумпованості українського суспільства й владних еліт. Метод індукції надав можливість перевірити кореляцію цієї гіпотези з уже проведеними дослідженнями й обґрунтувати її. Важливими в роботі також є метод інтерпретації, а завдяки історичному підходу прослідкована трансформація концепту «українська корупція» в різних періодах політичного розвитку України часів незалежності.

III. Результати

Тема української корупції є однією з магістральних для вітчизняної медіареальності. Про це свідчить тиражованість згадок про неї як у журналістських матеріалах, так і у наукових розвідках із журналістикознавства. Одну з причин широкої представленості подають С. Матвієнків та С. Кирничний, окреслюючи три головні завдання масмедіа в політичній трансформації сучасної України, а саме: формування громадської думки, забезпечення доступу громадян до інформації, висвітлення корупції є [9, с. 38]. У дослідженні того, як грецьке суспільство сприймає події російсько-української війни, П. Е. Скарпа, К. Б. Сімоглу та Е. Гаруфалу стверджують: «Завдяки журналістським розслідуванням та неупередженим репортажам масмедіа виконують роль сторожового пса, викриваючи корупцію та забезпечуючи прозорість управління» [20, с. 838].

І якщо основний фокус уваги медійників та науковців звертається до патосу подолання корупції як масштабної суспільної проблеми внаслідок радянської спадщини та державного становлення після набуття незалежності, то інший аспект проблеми увиразнився з початком повномасштабного вторгнення в 2022 р. Він зумовлений тим, що на сьогодні явище корупції належить не лише до внутрішніх процесів України, а й проєктується на обставини міжнародної політики. Так, Ю. та М. Засік підкреслюють: «Протягом 2012-2014 років імідж України пов'язували з корупцією, кризою з правами людини, недовірою до влади та олігархатом» [8, с. 432]. За словами дослідниць, Революція Гідності стала фактором, що почав змінювати це уявлення. Однак, станом на 2024 р. тема української корупції лишається активно представленою в західних масмедіа. З чим це пов'язано?

Відповідь на це запитання дає дослідницька робота аналітичної платформи VoxUkraine. З червня по жовтень 2023 р. це експертне середовище підготувало п'ять відкритих для загалу звітів із результатами моніторингу російської дезінформації в Німеччині, Італії, Польщі, Чехії, Словаччині та Угорщині. В огляді цих матеріалів «Суспільне» характеризує три основні фактори дієвості інформаційної війни проти України. Перші два пов'язані зі сталістю роботи російської пропаганди та орієнтацію на євроскептичні настрої. Третій фактор – це ряд особливо вживаних у медіареальності концептів дезінформації. Серед них: ризики зменшення допомоги Україні союзними державами, очікування щодо контрнаступу та українська корупція. Зокрема, тема корупції спрямована на формування таких хибних переконань: «Україна – найбільш корумпована країна світу», «всі українці – корумповані», «Україна – неспроможна держава» [15].

Схожих висновків доходить Д. Мельник, який розглядає наративи РФ у гібридній війні проти України. Так, науковець говорить, що серед міжнародної аудиторії поширилося уявлення про Україну як про «провальну державу» (англійською «failed state»). І одна зі складових цього наративу навіює переконання про «тотальну корупцію в Україні» [10, с. 129]. Подібну тенденцію визначає інтернет-видання «Детектор медіа». У публікації «Як російська пропаганда використовує корупцію в Україні для досягнення власних цілей», що вийшла у серпні 2023 р., характеризуються три стратегічні завдання такої дезінформації. Це: спроба викликати недовіру до керівництва і державних інституцій України; показати нібито хибний шлях до демократії та євроінтеграції; поширити думку про те, що в Україні нема майбутнього як у держави [1].

У 2024 р. були опубліковані результати аналізу, що профінансував Офіс міністра оборони США в межах Програми політики міжнародної безпеки та оборони. У ньому припускають, що системне поширювання РФ матеріалів пов'язаних з українською корупцією створювало для американської аудиторії враження про інтенсивність таких повідомлень в інформаційному просторі, а відтак могло вплинути на їхні судження. При цьому масштаб впливу російської пропаганди на зниження підтримки України в США досі залишається невідомим і ще потребує належного наукового вивчення [19, с. 42].

Аргументація, на яку спирається дезінформація, стає більш хиткою, якщо враховувати, що у 2023 р. в Індексі сприйняття корупції (Corruption Perceptions Index) Україна отримала 36 балів зі 100 можливих і посіла 104-те місце поміж 180 країн. За офіційними даними, цей показник покращився порівняно з попередніми роками і свідчить про позитивну динаміку.

Однак, чи є обставина російської інформаційної війни вичерпною серед деструктивних факторів, що штучно посилюють концепт «української корупції» у світовій медіареальності?

Висвітлюючи у травні 2024 р. приїзд до Києва Державного секретаря США Ентоні Блінкена, українська редакція новин «Голосу Америки» надала коментар цієї події від Мелінди Герінг. Ця експертка Євразійського центру «Атлантичної ради» висловила критику на адресу риторики представника уряду США. Зокрема, вона підкреслила етичну недоцільність «читати лекції» (за висловом Герінг) українському народу про корупцію на тлі критичного зволікання у дієвій допомозі України в боротьбі з російською збройною агресією [2]. Відтак слова Ентоні Блінкіна про українську корупцію сприймаються як зверхні і недоречні повчання у невідповідній для цього ситуації. А також можуть трактуватися як комунікаційний прийом у відволіканні уваги від помилок уряду США в міжнародній політиці.

У масмедійному висвітленні теми корупції фігурує висловлювання, що має різні варіації формулювання та у усередненому вигляді звучить так: «Україна веде дві війни. Одну з Росією, а іншу – із корупцією». Одне з перших застосувань цієї думки фіксується у матеріалі на сайті Телевізійної служби новин каналу «1+1» 13 листопада 2015 р. Текст публікації наводить вислів «Україна веде дві війни: одна із Росією, а інша – проти корупції, олігархічних інтересів, за реформи і поглиблення демократії. І ця війна так само важлива, як і перша» і приписує його тогочасному послу США в Україні Джеффри Пайетту із покликанням на його інтерв'ю газети «День» [13]. У період 2021–2024 рр. схожі формулювання тиражуються в медіа як усталений вислів без зазначення його авторства. Із критикою цього висловлювання у 2020 р. на сайті Українського наукового інституту Гарвардського університету виступив колишній посол Канади в Україні Роман Ващук. Він окреслює 10 помилок Заходу у сприйнятті України і зазначає, що захист держави від зовнішньої агресії є першорядним завданням та додає: «Я провів надто багато часу, слухаючи розповіді бабусь і дідусів про роки, проведені в таборах для військовополонених і переміщених осіб, і слухаючи про родичів, депортованих до Сибіру, щоб повірити, що недосконалі державні тендери – це те ж саме, що танки, які пролітають у вашому районі» [22]. Це судження можна доповнити думкою С. Задерейко, яка погоджується із тим, що проблема корупції лишається актуальною для України, але разом з тим наголошує: «в окремих сферах українська корупція не є настільки впливовою, як про це говорять наші вороги і союзники» [7, с. 31].

IV. Висновки

На сьогодні в аналізі концепту «українська корупція» перед науковцями стоїть кілька актуальних завдань. По-перше, це подальше вивчення ролі журналістики в антикорупційній діяльності. По-друге, аналіз нових і поглиблене дослідження раніше виявлених проявів російської пропаганди, яка має кілька векторів спрямованості. В одному випадку концепція «українська корупція» посилює недовіру до підтримки українців у суспільствах держав, що надають допомогу у боротьбі з РФ. В іншому – навіювання цього концепту покликане деморалізувати українське суспільство, підірвати його довіру до дій влади, змусити сумніватися в ефективності військових дій тощо. Особливо варто звернути увагу на антиукраїнські наративи, що системно й масово поширюються в масмедіа з боку КНР. По-третє, особливої уваги заслуговує введення у вітчизняний науковий дискурс концепції «стратегічна корупція», як прояв гібридної війни тоталітарних держав проти світових демократій. По-четверте, напрацювання інструментів, якими можна ідентифікувати зверхність так званої «цивілізаційної вищості» у публічних висловлюваннях про Україну офіційних осіб союзних країн. Особливо пильної уваги заслуговує фіксація прикладів штучного тиражування концепту «українська корупція», що знижують суб'єктивність українського громадянського суспільства в медіареальності й мають ознаки маніпуляцій. Цей напрямок роботи особливо продуктивно може бути розвинутий у межах постколоніальних студій, які вивчають медіанаративи минулих історичних періодів та сьогодення.

Список використаної літератури

1. Бідошко Л., Рудь П. Як російська пропаганда використовує корупцію в Україні для досягнення власних цілей. *Детектор медіа*. URL: <https://disinfo.detector.media/post/yak-rosiiska-propahanda-vykorystovuie-koruptsiu-v-ukraini-dlia-dosiahnennia-vlasnykh-tsilei> (дата звернення: 27.10.2024).
2. Брифінг. Блінкен в Києві: \$2 млрд для України і виступ з гітарою. *Голос Америки Українською*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=WitHggqF00A> (дата звернення: 29.10.2024).
3. Виявлення та аналіз російських інформаційних загроз на тему корупції в українському медіапросторі. *Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки*. URL: <https://spravdi.gov.ua/wp-content/uploads/2024/04/analiz-rosijskyh-informacijnyh-zagroz-na-temu-korupcii-v-ukrayinskomu-mediaprostori.pdf> (дата звернення: 03.11.2024).
4. Віднянський С., Мартинов А. Російсько-українська війна та міжнародне співтовариство: монографія. Київ: Інститут історії України НАН України, 2023. 264 с.
5. Вовк С. О. Створення альтернативної реальності: стратегія російської пропаганди в контексті російсько-української війни. *Політикус*. 2023. № 5. С. 14–18.
6. Забужко О. Найдовша подорож. Київ: Видавничий дім Комора, 2022. 166 с.

7. Задерейко С. Корупція і війна: історія і сучасні стратегії. *Міжнародна правова оцінка російської воєнної агресії в Україні та захист фундаментальних прав людини* : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 16 липня 2022 р. Київ, 2022. С. 28–32.
8. Засік Ю., Засік М. Динаміка зміни іміджу України у закордонних ЗМІ в умовах сьогодення. *Приватно-правові та публічно-правові відносини: проблеми теорії та практики* : зб. матер. III Міжнар. конф., м. Кропивницький, 6 жовтня 2023 р. Кропивницький : ДонДУВС, 2023. С. 431–433.
9. Матвієнків С., Кирничний С. Мас-медіа України в контексті політичних трансформацій суспільства. *Вісник Прикарпатського університету. Серія: Політологія*. 2024. Т. 1. № 16. С. 34–41.
10. Мельник Д. С. Наративи держави-агресора як складова дезінформації в умовах ведення гібридної війни проти України. *Орликівські читання – 2024* : матер. наук.-практ. конф., м. Миколаїв, 17 квітня 2024 р. Миколаїв, 2024. С. 127–131.
11. Мужичок В. Чаплак М. Інструментарій фейкової системи у повномасштабній війні московії проти України. *Воєнні конфлікти та техногенні катастрофи: історичні та психологічні наслідки* : зб. тез III Міжнар. наук. конф., м. Тернопіль, 20–21 квітня 2023 р. Тернопіль : Паляниця В. А., 2023. С. 105–108.
12. Письменна Ю. О. Репрезентація концепту Батьківщина в українських медіатекстах. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Літературознавство, мовознавство, фольклористика*. 2023. № 2. С. 99–103.
13. Посол США Пайетт порадив Кабміну, як виграти битву за американських інвесторів. *TCH*. URL: <https://tsn.ua/groshi/posol-ssha-payuyett-poradiv-kabminu-yak-vigrati-bitvu-za-amerikanskikh-investoriv-533178.html> (дата звернення: 03.11.2024).
14. Сідченко С. О., Залкін С. В., Хударковський К. І., Белімов В. В., Ревін О. В. Головні підсумки інформаційної кампанії Російської Федерації проти України за 2023 рік. *Наука і техніка Повітряних Сил Збройних Сил України*. 2024. № 1 (54). С. 114–121.
15. Сталі наративи, мінливі фейки: дослідження VoxCheck про російську брехню в Європі. *Суспільне*. URL: <https://suspijne.media/616237-stali-narativi-minlivi-fejki-doslidzenna-voxccheck-pro-gosijsku-brehnu-v-evropi/> (дата звернення: 29.10.2024).
16. Тичина І., Байчук Г. Чинники формування образу української жінки-мігрантки в свідомості поляків. *Актуальні проблеми психічного здоров'я* : зб. наук. пр. за матер. Всеукр. студ.-викл. наук.-практ. конф., м. Житомир, 21 травня 2024 р. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2024. С. 368–372.
17. Awan H. The invisible front: Russia's 3Ukraine. *The Global Anticorruption Blog*. URL: <https://globalanticorruptionblog.com/2024/05/13/the-invisible-front-russias-corruption-themed-propaganda-war-against-ukraine/> (date of request: 20.11.2024).
18. Erlich A., Calvin Garner C. Is pro-Kremlin disinformation effective? Evidence from Ukraine. *The International Journal of Press/Politics*. 2023. № 28 (1). P. 5–28.
19. Helmus T., Holynska K. Ukrainian resistance to Russian disinformation. Lessons for future conflict. 2024. P. 86 URL: https://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/research_reports/RRA2700/RRA2771-1/RAND_RRA2771-1.pdf (date of request: 17.11.2024).
20. Skarpa P. E., Simoglou K. B., Garoufallou E. Russo-Ukrainian war and trust or mistrust in information: A snapshot of individuals' perceptions in Greece. *Journalism and Media*. 2023. № 4. P. 835–852.
21. United States strategy on countering corruption. Pursuant to the national security study memorandum on establishing the fight against corruption as a core United States national security interest. URL: <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2021/12/United-States-Strategy-on-Countering-Corruption.pdf> (date of request: 29.10.2024).
22. Waschuk R. What the West got wrong: Reflections of Amb. *Harvard Ukrainian Research Institute*. URL: <https://www.huri.harvard.edu/what-west-got-wrong-amb-waschuk> (date of request: 30.10.2024).

References

1. Bidochko, L., & Rud, P. (2023). Yak rosiiska propahanda vykorystovuiе koruptsiuu v Ukraini dlia dosiahnennia vlasnykh tsilei [How Russian propaganda uses corruption in Ukraine to achieve its own goals]. *Detektor media*. Retrieved from <https://disinfo.detektor.media/post/yak-rosiiska-propahanda-vykorystovuiе-koruptsiuu-v-ukraini-dlia-dosiahnennia-vlasnykh-tsilei> [in Ukrainian].
2. Bryfinh. Blinken v Kyievi: \$2 mlrd dlia Ukrainy i vystup z hitaroiu [Briefing. Blinken in Kyiv: \$2 billion for Ukraine and a guitar performance]. *Holos Ameriky Ukrainskoiu*. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=WitHggqF0OA> [in Ukrainian].
3. Vyiavlennia ta analiz rosiiskykh informatsiinykh zahroz na temu koruptsii v ukrainskomu mediaprostori [Identification and analysis of Russian information threats on the topic of corruption in the Ukrainian media space]. *Tsentr stratehichnykh komunikatsii ta informatsiinoi bezpeky*. Retrieved

- from <https://spravdi.gov.ua/wp-content/uploads/2024/04/analiz-rosiyskyh-informacziynh-zagrozh-natemu-korupcziyi-v-ukrayinskomu-mediaprostori.pdf> [in Ukrainian].
4. Vidnianskyi, S., & Martynov, A. (2023). Rosiisko-ukrainska viina ta mizhnarodne spivtovarystvo [The russian-ukrainian war and the international community]. Kyiv: Instytut istorii Ukrainy NAN Ukrainy [in Ukrainian].
 5. Vovk, S. O. (2023). Stvorennia alternatyvnoi realnosti: stratehiia rosiiskoi propahandy v konteksti rosiisko-ukrainskoi viiny [Creating an alternative reality: Russian propaganda strategy in the context of the Russian-Ukrainian war]. *Politykus*, 5, 14–18. doi: 10.24195/2414-9616.2023-5.2 [in Ukrainian].
 6. Zabuzhko, O. (2022). *Naidovsha podorozh* [The longest journey]. Kyiv: Komora [in Ukrainian].
 7. Zadereiko, S. (2023). Koruptsiya i viyna: istoriya i suchasni stratehiyi [Corruption and war: History and modern strategies], *Mizhnarodna pravova otsinka rosiyskoyi voyennoyi ahresiyi v Ukraini ta zakhyst fundamentalnykh prav lyudyny*, materialy Mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi [International legal assessment of Russian military aggression in Ukraine and protection of fundamental human rights, Proceedings of the International Scientific and Practical Conference]. Kyiv [in Ukrainian].
 8. Zasiak, Y., & Zasiak, M. (2023). Dynamika zminy imidzhu Ukrainy u zakordonnykh ZMI v umovakh sohodennya [Dynamics of changing the image of Ukraine in foreign media in today's conditions], *Pryvatno-pravovi ta publichno-pravovi vidnosyny: problemy teorii ta praktyky*, zbirnyk materialiv III Mizhnarodnoyi konferentsiyi [Private and public legal relations: Problems of theory and practice, Proceeding of the 3th International Conference]. Kropyvnytskyi [in Ukrainian].
 9. Matviyenko, S., & Kyrychnyy, S. (2024). Mas-media Ukrainy v konteksti politychnykh transformatsiy suspilstva [Mass media of Ukraine in the context of political transformations of society]. *Visnyk Prykarpatskoho universytetu. Seriya: Politolohiya*, 16, 34–41. doi: 10.32782/2312-1815/2024-2-5 [in Ukrainian].
 10. Melnyk, D. S. (2024). Naratyvy derzhavy-ahresora yak skladova dezinformatsiyi v umovakh vedennya hibrydnoyi viyny proty Ukrainy [Narratives of the aggressor state as a component of disinformation in the conditions of conducting a hybrid war against Ukraine], *Orlykivski chytannya*, materialy naukovo-praktychnoyi konferentsiyi [Orlykiv readings, Proceedings of the Scientific and Practical Conference]. Mykolaiv [in Ukrainian].
 11. Muzhichok, V., & Chaplak, M. (2023). Instrumentariy feykovoyi systemy u povnomasshtabniy viyni moskoviyi proty Ukrainy [Toolkit of a fake system in the full-scale war of Moscow against Ukraine], *Voyenni konflikty ta tekhnohenni katastrofy: istorychni ta psykholohichni naslidky*, zbirnyk tez III Mizhnarodnoyi naukovoyi konferentsiyi [Military conflicts and man-made disasters: Historical and psychological consequences, Proceeding of the 3th International Scientific Conference]. Ternopil [in Ukrainian].
 12. Pysmenna, Y. O. (2023). Rerezentatsiya kontseptu Batkivshchyna v ukrayinskykh mediatekstakh [Representation of the concept of Homeland in Ukrainian media texts]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Literaturoznavstvo, movoznavstvo, folklorystyka*, 2 (34), 99–103. doi: <https://doi.org/10.17721/1728-2659.2023.34.19> [in Ukrainian].
 13. Posol SSHA Payyett poradyv Kabminu, yak vyhraty bytvu za amerykanskykh investoriv [US Ambassador Pyatt advised the Cabinet of Ministers on how to win the battle for American investors]. (2015). *TSN*. Retrieved from <https://tsn.ua/groshi/posol-ssha-payyett-poradiv-kabminu-yak-vigrat-bitvu-za-amerikanskih-investoriv-533178.html> [in Ukrainian].
 14. Sidchenko, S. O., Zalkin, S. V., Khudarkovskyy, K. I., Byelimov, V. V., & Revin, O. V. (2024). Holovni pidsumky informatsiyanoi kampaniyi Rosiyskoyi Federatsiyi proty Ukrainy za 2023 rik [The main results of the information campaign of the Russian Federation against Ukraine for 2023]. *Nauka i tekhnika Povitryanykh Syl Zbroynykh Syl Ukrainy*, 1 (54), 114–121. doi: 10.30748/nitps.2024.54.16 [in Ukrainian].
 15. Stali naratyvy, minlyvi feyky: doslidzhennya VoxCheck pro rosiysku brekhnyu v Yevropi [Stable narratives, changing fakes: VoxCheck study on Russian lies in Europe]. (2023). *Suspilne*. Retrieved from <https://suspilne.media/616237-stali-narativi-minlyvi-feyki-doslidzenna-voxcheck-pro-rosiysku-brehnu-v-evropi/> [in Ukrainian].
 16. Tychyna, I., & Baychuk, H. (2024). Chynnyky formuvannya obrazu ukrayinskoyi zhinky-mihrantky v svidomosti polyakiv [Factors shaping the image of a Ukrainian migrant woman in the minds of Poles], *Aktualni problemy psykhychnoho zdorovya*, zbirnyk naukovykh prats za materialamy Vseukrayinskoyi studentsko-vykladatskoyi naukovoyi-praktychnoyi konferentsiyi [Current problems of mental health, Proceedings of the All-Ukrainian student-teacher Scientific and Practical conference]. Zhytomyr [in Ukrainian].
 17. Awan, H. (2024). The invisible front: Russia's corruption-themed propaganda war against Ukraine. *The Global Anticorruption Blog*. Retrieved from <https://globalanticorruptionblog.com/2024/05/13/the-invisible-front-russias-corruption-themed-propaganda-war-against-ukraine/> [in English].

18. Erlich, A., & Garner, C. (2021). Is pro-kremlin disinformation effective? Evidence from Ukraine. *The International Journal of Press/Politics*, 28, 5–28. doi: <https://doi.org/10.1177/19401612211045221> [in English].
19. Helmus, T., & Holynska, K. (2024). Ukrainian resistance to russian disinformation. Lessons for future conflict. Retrieved from https://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/research_reports/RRA2700/RRA2771-1/RAND_RRA2771-1.pdf [in English].
20. Skarpa, P. E., Simoglou, K. B., & Garoufallou, E. (2023). Russo-Ukrainian War and trust or mistrust in information: A snapshot of individuals' perceptions in Greece. *Journalism and Media*, 4 (3), 835–852. doi: 10.3390/journalmedia4030052 [in English].
21. United States strategy on countering corruption. Pursuant to the national security study memorandum on establishing the fight against corruption as a core United States national security interest. (2021). Retrieved from <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2021/12/United-States-Strategy-on-Countering-Corruption.pdf> [in English].
22. Waschuk, R. (2021). What the West got wrong: Reflections of amb. *Harvard Ukrainian Research Institute*. Retrieved from <https://www.huri.harvard.edu/what-west-got-wrong-amb-waschuk> [in English].

Стаття надійшла до редакції 30.11.2024.

Received 30.11.2024.

Babenko V. The Concept of «Ukrainian Corruption» as a Mass Media Myth and a Component of Information Warfare

The purpose of the study is to identify the main narratives that influence the formation and spread of the concept of «Ukrainian corruption» in the world's media reality.

Research methodology. *Using the method of systematization of open data sources, the leading narratives that accompany the mass media concept of «Ukrainian corruption» are outlined. The observation method allowed us to formulate a hypothesis about invasive influences on mass consciousness in the formation of beliefs about the corruption of Ukrainian society and power elites. The induction method provided an opportunity to check the correlation of this hypothesis with already conducted research and to substantiate it. The interpretation method is also important in the work.*

Results. *The topic of corruption in Ukraine is included in the list of the most common in both domestic and Western media. The coverage of informational pretexts behind it is fueled by several objective reasons. The central place among them is determined by materials that address the processes of Ukraine's formation as a democratic state. At the same time, researchers record the artificial replication of unreliable reports about Ukrainian corruption, the purpose of which is to demoralize Ukrainian society and reduce the level of trust in it among Western partners. In addition to the influence of Russian propaganda, the conceptualization of the idea of Ukrainian corruption is influenced by the optics of the «civilizational superiority» of the Western world, which builds an imaginary hierarchy of progressiveness of states.*

Novelty. *The article is the first attempt to unite the wide field of narrative influences that form the concept of «Ukrainian corruption» in the information space.*

Practical significance. *The results of the study are of interest to students studying disciplines related to media criticism, the history of information warfare, and compliance with journalistic standards in work. Some conclusions expand the subject field of analysis on postcolonial issues and media hygiene and can contribute to the development of specific advice for practicing journalists.*

Key words: *Ukrainian corruption, Russia's war against Ukraine, propaganda, information war, manipulation, information security, national interests, information space.*